

Muz 92

LÉGVÉDELMI
utásításai alap-
súvet légoltalmi
és kárdást lég-
ZENE. TUD. KÖNYVTÁR
ARCHIVUM

oltalmi szempontból engedélyezte
(1905/O. L. P./c.—1936.)

Lelt. sz.: 1305

II
90
D
278

LÉGOLTALMI KÉZIKÖNYV

10. füzet.

Függelékek.

- I. A légvédelemről szóló 1935. évi XII. t. c. és végrehajtási utasítása.
- II. Kivonat az 1936. évi a „tűzrendészet fejlesztéséről” szóló X. t. c.-ből és kivonat e törvény végrehajtási utasításából.
- III. Magatartási táblázatok.

130
A „LÉGOLTALMI UTASÍTÁS”
figyelembevételével szerkesztette:
Pap J. Ottó.

A N. K. KÖZPONTI
STATISZTIKAI HIVATAL
KÖNYVTÁRA

SZALAY ÉS TÁRSA

*lég- és gázvé-
delmi műszaki
szaküzlet*

Az összes lég- és gázvédelmi
szakfelszerelések, riasztó eszkö-
zök és berendezések, elsőtétítő
anyagok, tűzoltó felszerelések,
lángmentesítő anyagok, óvó-
helyek berendezései, nyílás-záró
szerkezetek, egyéni felszerelések,
egészségügyi cikkek. stb. stb.

Budapest, V.,
Alkotmány-utca 12

Telefon:
111-715

M. KIR. KÖZP. STATISZTIKAI HIVATAL
KÖNYVTÁRA.

1941 évi napló 824 szám

vétel - csere - ajándék - köteles pl.

Budai Beruwalluer tól.
my.

... hivatal
könyvtáruk állományából leirt
... könyv-
tárnak átengedett sajtótermék.

„Tiszteld a törvényt!” 1945.

„A törvény nem tudása nem mentesít a büntetéstől!” ismert mondás. Mi sem természetesebb tehát annak szükségessége, hogy megismerjük azokat a törvényeket, amelyekben az előző kilenc füzetben foglaltak gyökereznek.

E füzetben is — mint azt az „Előszóban” jeleztem — a vonatkozó törvényekből főleg csak azokat a tudnivalókat ismertetem, amelyek elsősorban az egyént érdeklik és *azáltal* hajtandók végre. Oly munkálatok és teendők, amelyeket a hatóság ró — a köz érdekében — az egyes közületekre, ilyeneket csak érintenek.

E füzetben ismertetem tehát az 1935. évi — XII. T. C.-et, amely a „légvédelemről” szól, ismertetem továbbá e T. C. 1936. évben kelt végrehajtási utasítását. Hogy „a tűzrendészet fejlesztéséről” szóló két törvénycikket is kivonatossan ismertetem, ennek is meg van az oka. Hiszen tudjuk immár, hogy nemcsak a béke, hanem a légi háborúnak is egyik legveszedelmesebb pusztító eszköze a tűz.

Láthatjuk tehát, hogy akár az egyéni, akár pedig a tömeg légvédelme, illetve légoltalma nem magánügy, hanem törvényben gyökerező — és nyugodtan mondhatjuk — mindenél fontosabb közügy. Meg van tehát a mód és lehetőség arra, hogy olyanok, akik félvállról tekintenek ezt az országos fontosságú ügyet, törvényes eszközökkel igen érzékenyen sújtassanak.

10. füzet.

E füzethez mellékelek három magatartási táblázatot is, amelyek magukban foglalják a legszükségesebb teendőinket bizonyos időszakokban („Légvédelmi készség“, valamint „Légvédelmi riadó“ eseteiben), egy másik táblázat útmutatást nyújt az óvóhely előterében; a harmadik magában az óvóhelyen tanúsítandó magatartásunkra vonatkozólag.

Ajánlatos az időszakokra vonatkozó táblázatot látható helyen a lakásban, az óvóhely előterében, az óvóhelyen tanúsítandó magatartásra vonatkozó táblázatokat pedig gondos áttanulmányozás után az előtérben és az óvóhelyen ki függeszteni.

I.

A LÉGVÉDELEMRŐL SZÓLÓ 1935:XII. T.-C.
ÉS VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁSA.

A légvédelemről szóló 1935:XII. törvénycikk.

1. §.

Minden tizennegyedik életévét betöltött magyar állampolgárt hatvanadik életévének betöltéséig — nemre való tekintet nélkül — a légitámadás elleni védekezésben, alkalmasságának megfelelő személyes szolgálat teljesítésére és e végett a kiképzésben és gyakorlaton részvételre lehet kötelezni.

2. §.

A védekezés érdekében — ideértve a kiképzést és a gyakorlatot is — a szükségtartamára a mozgási szabadság rendészeti természetű intézkedésekkel korlátozható és a lakosság különleges rendelkezések megtartására kötelezhető. Ezeket a korlátozásokat és különleges rendelkezéseket a honvédelmi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértően rendeletekben szabályozza, illetőleg állapítja meg.

3. §.

A honvédelmi miniszter állapítja meg, hogy mely városokat és községeket és ezek területén belül külön mely vagyontárgyakat kell és milyen légvédelmi eszközökkel és berendezésekkel ellátni.

Azt, hogy az előbbi bekezdés alapján kijelölt városok és községek, illetőleg vagyontárgyak megóvásához szükséges légvédelmi eszközök beszerzéséről és ily berendezések létesítéséről — az állam által létesítetteken kívül — ki, milyen mértékben, mennyi idő alatt köteles gondoskodni, valamint azt,

hogy az ebből származó költségekhez az érdekelt városok és községek, illetőleg a kijelölt vagyontárgyak tulajdonosai milyen mértékben kötelesek hozzájárulni, azok teherbíróképességének figyelembe vételével, az érdekelt meghallgatása után, az illetékes miniszterekkel egyetértően a honvédelmi miniszter állapítja meg.

Azt, hogy a második bekezdés alapján előírt kötelezettség megfelelően van-e teljesítve, a honvédelmi miniszter állapítja meg. A kötelezettség nem teljesítése, vagy meg nem felelő teljesítése esetében a teljesítés iránt a kötelezett terhére a honvédelmi miniszter intézkedik. Ilyen esetben, valamint a hozzájárulás teljesítésének biztosítása végett a költségeket magánosoktól (természetes és jogi személyektől) közzadók módjára kell behajtani.

A honvédelmi miniszternek a második bekezdés alapján a hozzájárulás mértéke tekintetében hozott határozata ellen a kötelezett 15 nap alatt panasszal élhet a közigazgatási bírósághoz. A panasz benyújtásának a behajtás tekintetében halasztó hatálya van. Közigazgatási bíróság megfelelő esetben a kötelezettség összegét leszállíthatja, esetleg fizetési halasztást engedhet, vagy a kötelezettet részletfizetési kedvezményben részesítheti.

A közigazgatási bíróság a panaszt olyan tanácsban tárgyalja, amelynek elnöke a közigazgatósági bíróság elnöke, vagy másodelnöke, tagjai: a közigazgatási bíróság egy ítélőbirója és három szavazásra jogosult ülnök. Az ülnökök közül egyet-egyet a honvédelmi-, a pénzügy- és a belügyminiszter jelöl ki.

A közigazgatási bíróság az e., szakasz alapján eléje kerülő ügyekben soronkívül, legkésőbb azonban 30 nap alatt határozni köteles.

4. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején pedig hat hónapig terjedhető elzárással büntethető:

a) aki az első szakaszon alapuló kötelezettségének nem tesz eleget,

b) az a munkaadó, aki alkalmazottját az 1. §-ban előírt kötelezettségének teljesítésében akadályozza, vagy őt a kötelezettségeinek teljesítése miatt indokolatlanul hátránnyal sújta:

e) aki a 2. §. alapján kiadott rendelet rendelkezését megszegi vagy kijátsza.

Az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok, a m. kir. rendőrség működési területén, a m. kir. rendőrség hatáskörébe tartozik; a harmadfokú elbírálás szempontjából az 1929. XXX. t. e. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés alkalmazása végett érdekelt szakminiszternek a honvédelmi minisztert kell tekinteni.

5. §.

Azok a büntető rendelkezések, amelyeket a büntető törvények a táviratok vagy tartozékaik megrongálására, használhatóságuk félbeszakítására, vagy gátlására megállapítanak, kiterjesztetnek a légvédelmi berendezések és tartozékaik megrongálására, használhatóságuk félbeszakítására és gátlására.

6. §.

Vétséget követ el és 5 évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki légitámadás, vagy ennek fenyegető veszélye idején, akár szándékosan, akár gondatlanságból, megszegi a támadásnak, vagy hatásának elhárítása végett kiadott hatósági rendelkezést.

A szándékosan elkövetett ily cselekmény büntetett és büntetése tizenöt évig terjedhető fegyház, ha a cselekményből az állam érdekének súlyos sérelme, halál, súlyos testi sértés vagy nagy anyagi kár származott és ezt az eredményt a tettes előre láthatta: ha pedig a tettes szándéka a beállott eredményre irányult, a büntetés súlyos testi sértés, vagy nagy anyagi

kár bekövetkezése esetében életfogytig tartó fegyház, — halál eset, vagy az államérdek súlyos sérelmének bekövetkezése esetében pedig halál.

Az előbbi bekezdés eseteiben a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is meg kell állapítani.

7. §.

Az 1. §. alapján személyes szolgálatra igénybe vett egyéneket az 1930. évi III. t. c. 79. §-a alkalmazása szempontjából úgy kell tekinteni, mint akik katonai vezetés alatt kötelesek szolgálat vagy munkálat teljesítésére.

8. §.

A pénzbüntetés tekintetében az 1928: X. t. c. rendelkezési irányadók.

9. §.

A jelen törvény kihirdetése napján lép hatályba.

A jelen törvény végrehajtásáról a minisztérium, illetőleg az érdekelt miniszterekkel egyetértve, a honvédelmi miniszter gondoskodik.

A m. kir. honv. min. 17.176. eln. 15.—1936. sz. rend- a légvédelemről szóló 1935 : XII. tc. végrehajtása tárgyában.

A légvédelemről szóló 1935. évi XII. törvénycikk végrehajtása tárgyában a belügyi, pénzügyi és iparügyi, valamint a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve, a következőket rendelem:

A légvédelemről általában.

Az 1935. évi XII. törvénycikk (az alábbiakban a törvény) általában a szorosán vett működő hadsereget és annak intézményeit védelmező katonai légvédelmen kívül eső légvédelem (az alábbiakban: honi légvédelem) céljait szolgálja.

A honi légvédelem támadást elhárító védekezésre (aktív légvédelem, alábbiakban: légvédelem) és az élet- és vagyonbiztonság oltalmazására szorítókozó védekezés (passzív légvédelem, a továbbiakban: légoltalom) tagozódik.

A honi légvédelem szervezése és vezetése polgári vonatkozásban is a honvédelmi miniszter feladata, aki ezt rendszerint az Országos Légvédelmi Parancsnok útján teljesíti.

A honi légvédelem szervezetét, a légvédelmi szervek hatáskörét a külön honvédelmi miniszteri rendelettel kiadandó „Légoltalmi Utasítás” szabályozza.

A Törvény 1. §-ához.

A légi támadás elleni védekezésre a törvény 1. §-a értelmében igénybevehető polgári személyek általában két csoportba oszlanak:

1. Az első csoportot azok alkotják, akik a cselekvő védelmet ellátó katonai légvédelmi osztagokat megfelelően kiképezíteni hivatottak. Ezeknek behívásáról, kiképzéséről és a kiképzés alatti ellátásáról a katonai hatóságok gondoskodnak. Kiválasztásukat és nyilvántartásukat a polgári hatóságok és a Légoltalmi Utasítás alapján kijelölendő légoltalmi szervek javaslatainak figyelembevételével a katonai hatóságok végzik. Erre a szolgálatra elsősorban had- és katonaviselt, testileg nagyobb teljesítményekre is alkalmas férfiakat kell kiválasztani.

A műszaki képzettséggel rendelkezőket — amennyiben egyébként alkalmasak — elsősorban ebbe a csoportba kell beosztani.

A szükséges légvédelmi kiképzést, — amely ennél a csoportnál tart legtovább, — úgy kell foganatosítani, hogy a kiképzés alatt állók polgári foglalkozásukban lehetőleg kevésbé zavartassanak és behívásuk a legrövidebb idő alatt történhessék meg. Ezért a kiképzés — bizonyos gyakorlatokat kivéve, — elvileg a lakóhelyen történik és laktanyaszerű (táborszerű) elhelyezésre csak szükség esetén kerül sor.

2. A második csoportot azok alkotják, akik a légoltalmi segélyosztagokba soroltnak, vagyis akiket segéd- és házi-rendőri, segéd- és házitűzoltói, egészségügyi, fertőtlenítő, műszaki segéd és helyreállító, valamint eltakarító, helyi figyelő, összekötő és jelentő szolgálatra, stb. alkalmaznak. Ebben a csoportba tartoznak a légoltalmi vezetőségeknél és a légvédelmi híradó szolgálatban alkalmazottak is.

E csoport tagjainak kiválasztása és nyilvántartása a légoltalmi szervek feladata. A kiválasztás a következő szempontok szerint történik.

a) Nőket csak az egészségügyi, légvédelmi híradó (távbeszélő és rádió) szolgálatra, a vezetőségek irodái számára, vagy házi légoltalmi szolgálatra és szükség esetében az eltakarító szolgálatra lehet igénybe venni.

b) A 18 éven aluliak közül elsősorban azokat kell alkal-

mazni, akik cserkész vagy levante kiképzésben részesültek.

c) Elvül szolgál, hogy mindenki lehetőleg lakóhelyén vagy munkahelyén, vagy ennek közelében teljesítsen légvédelmi szolgálatot. Nem vonatkozik ez a közérdekű légoltalmi segélyosztagokba beosztottakra, akik az egész közület (város, község, ipartelep, stb.) területén végzik szolgálatukat, sőt szükség esetében más közületek megsegítésére is kirendelhetők.

d) A szolgálatra kijelölés alkalmával a polgári hivatást és egyéb életkörülményeket, nőknél ezenkívül a család irányában fennálló kötelezéseket is lehetőleg figyelembe kell venni.

e) A kiképzés ennél a csoportnál általában rövid, a polgári foglalkozást alig zavaró tanfolyamokra és a gyakorlatban való közreműködésre szorítkozik, huzamosabb igénybevétele nélkül.

f) A légoltalom egyes csoportjainak vagy szakmáinak vezetői, akik sok esetben maguk is oktató minőségben működnek, alaposabb kiképzésben részesülnek, amely azonban általában szintén alig zavarja a polgári hivatás teljesítését.

Abban a tekintetben, hogy kik kerüljenek az 1. és 2. pontban megjelölt csoportokba, elsősorban a rátermettséget és az önkéntes jelentkezéseket kell figyelembe venni.

Nincs akadálya annak, hogy oly egyének, akik hatvanadik életévüket betöltötték, vagy az egyébként tekintetbe nem jövők, önkéntes jelentkezés alapján, a kötelezettségek önkéntes vállalása esetében, rátermettségüknek megfelelő beosztásban a légoltalomban szintén alkalmazást nyerjenek.

Katonai szolgálatra kötelezett egyént nem lehet az 1. és 2. pont szerint igénybe venni. Egészen kivételes esetekben a honvédelmi miniszter a légoltalmi szerveknek időlegesen vagy végleg katonai állományú személyeket bocsáthat rendelkezésre (szakembereket, különleges feladatok megoldására, stb.), de elvben a légoltalmi szervek az igénybevehető polgárság soraiból fedezik személyi szükségletüket.

Az 1. és 2. pont szerint légvédelmi és légoltalmi szolgálatra igénybe vettek állandó tartózkodási helyüknek megváltoztatását, ideértve a helybeli lakásváltoztatást is, előljáró légvédelmi (légoltalmi) szervüknek, legkésőbb 24 órával a változás előtt bejelenteni kötelesek. Tartoznak továbbá az új lakóhelyüknek megfelelő légvédelmi (légoltalmi) szervnél legkésőbbben a beérkezés után 24 órával jelentkezni és új beosztásukat kérni.

A bejelentési kötelezettség elmulasztása kihágásnak minősül.

Állandó tartózkodási hely változtatása esetén az érdekelteket a helyi légvédelmi (légoltalmi) szolgálat alól, állandó lakásváltoztatás esetén pedig az előző lakás szerinti házi-rendőri vagy házi tűzoltói szolgálat alól fel kell menteni és új lakóhelyüknek megfelelően beosztani.

A Törvény 2. §-ához.

A)

Békeidőben a mozgási szabadság korlátozása és különleges rendelkezések megtartása egyfelől a Törvény 1. §-ával kapcsolatban említett kiköpzésre, másfelől a légvédelmi (légoltalmi) gyakorlatokra vonatkozik.

A gyakorlat célja az, hogy a lakosság nagy tömegeit a légtámadások esetében követendő helyes magatartásra, fegyelmettségre oktassák és szoktassák. Ezeknek a gyakorlatoknak csak akkor lehet maradandó értéke, ha harszerűen, tehát a valóságot megközelítő módon folynak le, ehhez pedig a városok és községek, részben vasutak és kikötők részleges vagy teljes elsötétítése és a légvédelmi riadó gyakorlása is szükséges. A riadók alkalmával egészben vagy részben megszüntetett közlekedés és elsötétítés azonban a polgári és gazdasági életben zavarokat és károkat okoz, ezért ezeket a — különösen nagy városokban — súlyos következményekkel járó intézkedéseket a legszükségesebb mértékre kell kor-

látozni, esetleg oly módon intézkedni, hogy az általános közlekedést más utakon lehessen lebonyolítani. Az elkerülhetetlen elsötétítési és riadó gyakorlatokat időbelileg is mindig korlátozni kell, ami egyébként a harszerűség szempontjának is megfelel.

Különleges rendőri intézkedések gondoskodnak a riadók és elsötétítési gyakorlatok alkalmával a köz- és vagyonbiztonság fokozott védelméről.

Vezérelvül szolgáljon, hogy a légvédelem csakis az egész lakosság megértő, fegyelmezett és lelkes részvétele és támogatása mellett érheti el teljes célját, erre pedig csak akkor lehet számítani, ha gondosan előkészített, alaposan átgondolt és minden mellékcéltől mentes intézkedések alkotják a légvédelmi gyakorlatok alapját.

A lakosság légvédelmi felvilágosítása a sajtóban elhelyezett közlemények, rádióelőadások, oktatófilmek, ingyenes előadások és szemléltető kiállítások útján történik.

A légvédelmi gyakorlatok alkalmával ezen szakasz alapján a polgári lakosságra érvényes korlátozó rendelkezéseket a szükséges mérvben falragaszok és a sajtóban közzétett közlemények útján ki kell hirdetni.

B)

A légi támadás veszélye és légvédelmi riadó esetén életbelépő általános korlátozások és különleges rendelkezéseket a Légoltalmi Utasítás, szükség esetén külön miniszteri rendelet szabályozza. Az adott helyzetnek megfelelően szükséges részletes rendszabályokat az Országos Légvédelmi Parancsnok, illetve utasítása alapján a légvédelmi szervek adják ki.

Mindezeket a korlátozásokat és különleges rendszabályokat az Országos Légvédelmi Parancsnok által előírt mértékben — békeidőben a légvédelmi (légoltalmi) gyakorlatok alatt is be kell tartani.

A Törvény 3. §-ához.

A Törvény 3. §-a a légvédelmi eszközök és berendezések létesítésének módozatait állapítja meg.

A létesítmények (eszközök, berendezések) meghatározásáról az általános honi légvédelmi terv alapján, az illetékes miniszterekkel egyetértve, a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Az általános honi légvédelmi terv a katonai és műszaki elvek alapján megállapítja az egyes városok, községek és vagyontárgyak közvetlen vagy közvetett légvédelmére és légoltalmára szükséges eszközöket és berendezéseket. Ez az általános természetű és egyelőre inkább elméleti alapokon nyugvó és eszményi követelményeket felölelő légvédelmi terv a létesítésre kötelezettek teherbíróképessége szerint módosulhat.

Az eljárási mód általában a következő:

A honvédelmi miniszter megállapítja a védendő tárgyak fontosságának megfelelő, katonai szempontból szükséges eszközöket és berendezéseket, melyeknek létesítéséről ő maga gondoskodik.

Ezeket a katonai légvédelmi eszközöket és berendezéseket, amennyiben ezek a polgári légoltalom szempontjából kiegészítésre szorulnak, egységes terv szerint kell kiegészíteni.

A honvédelmi miniszter szakközegei útján, az országos érdek figyelembevételével állapítja meg a legoltalom keretében megvalósítandó szervezeteket, eszközöket és berendezéseket. A légvédelem kiegészítésére esetleg szükséges anyagiak biztosításáról — ha ez önként és felajánlás útján nem történne meg — külön fog rendelkezni.

A légoltalmi szervezetek, eszközök és berendezések minőségének és mennyiségének és létesülésük módjának, valamint idejének meghatározása általában az illetékes légvédelmi (légoltalmi) szakközegek és érdekelték között folytatott tár-

gyalások eredményéhez képest történik, az érdekeltek teherbíró képességének és érdekének figyelembevételével. Ennek alapján és a légvédelmi törvény keretei között, a szükséghez képest adhatnak ki a honvédelmi miniszter részéről az intézkedések, az érdekelt miniszterekkel egyetértve.

A polgári gázvédelem eszközeinek gyártásáról és forgalombabocsátásáról a honvédelmi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg gondoskodik. Ezeknek az eszközöknek az elosztásáról és karbantartásáról külön rendelkezés történik.

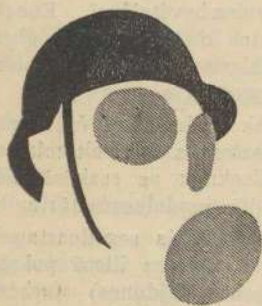
Általában a légoltalom vezetőségeinek és segédosztágainak gázvédelmi eszközökkel való ellátása az illető polgári légoltalmi közület (város, ipartelep, háztulajdonos) terhére kötelező, míg az állami szerveknek ily eszközökkel való ellátása az államkincstárt terheli.

A jelen rendeletek a Törvény 1. §-ához kapcsolódó 1. és 2. pontban meghatározott szervein kívül, a polgári lakosság ellátása gázvédelmi eszközökkel nem kötelező, hanem mindenkinek szabadságában áll magát ilyenekkel saját költségére ellátni. A honvédelmi miniszter csak arról gondoskodik, hogy a megfelelő gázálarcok a polgári lakosság részére könnyen és méltányos áron legyenek beszerezhetők és hogy karbantartásukra, valamint időszakonkénti megvizsgálásukra és megújításukra mód legyen.

Budapest, 1936. évi augusztus hó 6-án.

vitéz Kozma Miklós s. k.

a m. kir. honvédelmi minisztérium
ideiglenes vezetésével megbízott m.
kir. belügyminiszter.

Lég- és gázvédelem

összes eszközei és
berendezései:

„IGÉVÉ”

ipari- és gázvédőeszközök Kft.-nál

Budapest, V. Zrínyi-utca 7.

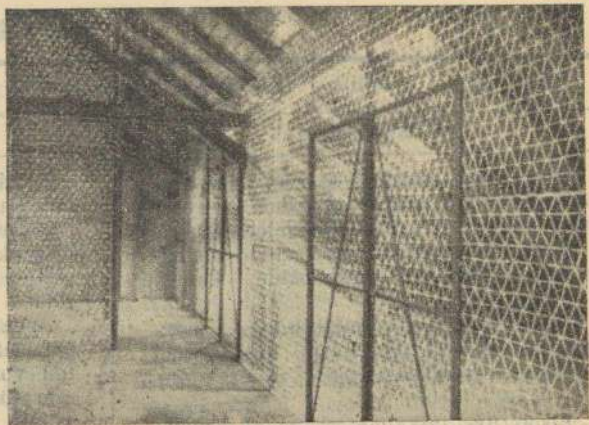
Telefon: 182-017 és 180-443

Az Auergesellschaft Ber-
lin egyedárusítója.

A „Mercur” műsz. és
vegyip. rt. lerakata.

**Kérjen képes
prospektust!**

Drótfonatos válaszfal

Drótfonatos padlástér.

Kollerich Pál és Fiai Rt.

Budapest

Központi iroda :

IV., Ferenc József-rakpart 21.

Telefon: 184-746, 184-747.

Gyártelep :

IX., Márton-utca 15.

Telefon: 130-691.

Emlékeztető!

Minden lakásban kifüggeszteni
vagy zsebben hordani!

EGYÉNEK MAGATARTÁSA

„Légvédelmi készütség“ esetében:	„Légvédelmi riadó“ esetében:	
A lakóházban	A lakóházban	A házon kívül
<p>Aki a ház cselekvő szervei közé tartozik azonnal vegye magához egyéni felszerelését és tartsa készenlétben!</p> <p>Kellő mennyiségű vizet, elálló élelmiszereket (konzerv, csokoládé, keksz) tartálékolni.</p> <p>Villamos áram és világítógáz megszünése esetére világítást előkészíteni (gyertya, petróleumlámpa, elemes lámpák stb.)</p> <p>Elsötétítési alkalmatosságokat az ablakok, ajtók mellé! Lámpagyújtás előtt az elsötétítést fogatosítani!</p> <p>A „Légiriadó“ esetén az óvóhelyre viendő tárgyakat (pokróc, ivóvíz, keksz, csokoládé, kenyér stb.) <i>vihető</i> módon előkészíteni. Kijelölni, hogy melyik családtag mit visz!</p> <p>Kijelölni, hogy <i>éjjeli</i> „Légvédelmi riadó“ esetén ki hagyja el utolsónak a lakást, ki oltja el a világítást, esetleg a kályhában égő tüzet, hogyan?</p> <p>Házi pletykáktól óvakodjunk, kishitű, rémhírterjesztő beszédeket fojtsunk el, ilyeneket szolgáltatókat kíméletlenül rendőrnek átadni!</p> <p>A ház légoltalmi parancsnokával tartsunk összeköttetést és állandóan érdeklődjünk esetleg érkező rendeletekről!</p> <p>Tájékozódjunk állandóan, hogy a város melyik pontján vannak nyilvános óvóhelyek.</p>	<p>A ház cselekvő szervei közé tartozó magára veszi egyéni felszerelését és a riadóhelyre siet! — ez alkalommal melőzzünk mindenféle búcsúzkodást, mert esetleg egy búcsúcsók az életünkbe kerülhet.</p> <p>A lakás minden személye tudja, mit kell magához vevén és melyik lejárton vonul az óvóhelyre! Ne akarjunk sem többet, sem kevesebbet magunkkal vinni!</p> <p>Nyugodtan, <i>nem futva</i>, az óvóhelyre! — <i>van idő!</i></p> <p>Egyes <i>különösen bátor</i> emberek tartózkodjanak attól, hogy látni akarják az érkező repülőgépeket, halál lehet a vége!</p>	<p><i>Gyalogjárók: nem futva</i> menjenek a legközelebbi kapu alá, vagy nyilvános óvóhelyre!</p> <p>Érzelmi kitörések (hajveszékelés, vagy hisztérikus kitörések), biztatások, vakrémület előidézése elfojtandó.</p> <p>Tartsuk szem előtt, hogy a „Légvédelmi riadó“ jel elhangzása után, még a legközelebbi nyilvános óvóhelyet is rendes ütemű járással elérhetjük!</p> <p><i>Jármű-közlekedők:</i> Leállítják a járművet a gyalogjárda mellett, lovakat fához, oszlophoz, vagy cölöphöz kötik, és felhúzzák rájuk a gázálarcot, majd a legközelebbi kapualjba húzódnak!</p> <p>Hazarohanni tilos! Mert vakrémületet idézhet elő és fölösleges.</p>

II.

KIVONAT

A TŰZRENDESZET FEJLESZTÉSÉRŐL SZÓLÓ
1936:X. TC.-BŐL ÉS E TÖRVÉNY
VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁSÁBÓL.

**Kivonat a tűzrendészet fejlesztéséről szóló
1936. évi X. törvénycikkből.**

1. §.

(1) A törvényhatósági jogú és a megyei városok hivatásos tűzoltóságot kötelesek fenntartani, amelynek élén törvényhatósági jogú városban a tűzoltófőparancsnok, megyei városban a tűzoltóparancsnok áll. A főparancsnokot, illetőleg a parancsnokot és a hivatásos tűzoltóság tisztikarának tagjait a főispán, Budapest székesfővárosban a tűzoltófőparancsnokot a főpolgármester, a hivatásos tűzoltóság tisztikarának többi tagjait a polgármester nevezi ki. A kinevezéseknél az országos tűzrendészeti felügyelőt (5. §. (1.) bek.) meg kell hallgatni.

(2) Nagy- és kisközségekben a tűzoltóság szervezetét és a tűzoltói szolgálat ellátását a belügyminiszter a 10. §. alapján kiadott rendeletben szabályozza.

(3) A büntetőtörvények alkalmazása szempontjából a szolgálatban levő tűzoltót hatósági közegnek kell tekinteni.

2. §.

(1) A belügyminiszter törvényhatósági jogú úgyszintén megyei városokat, valamint nagy- és kisközségeket — teherbíróképességük figyelembevételével — tűzoltói szervezetük és berendezésük kiegészítésére kötelezhet.

(2) A törvényhatóság első tisztviselője nagy ipari és mezőgazdasági üzemeket, ha megfelelő tűzoltói berendezésük és

tűzoltóságuk nincs — amennyiben a helyi viszonyok ezt indokoltá teszik — a kerületi kir. iparfelügyelő, illetőleg a vármegyei gazdasági felügyelő meghallgatásával külön tűzoltói berendezés és külön tűzoltóság fenntartására kötelezhet. Az ilyen ügyekben másodfokon a belügyminiszter, az ipari üzemek tekintetében az iparügyi, a mezőgazdasági üzemek tekintetében a földművelésügyi miniszterrel egyetértően határoz.

3. §.

(1) A tűzvédelmi szervezetek megállapításánál és az ilyen berendezések létesítésénél a légitámadás ellen irányuló védelem követelményeire figyelemmel kell lenni.

(2) Légitámadás veszélye esetében a veszélyeztetett város, illetőleg községi tűzrendészeti szervezete — a veszély tartama alatt — a légitámadás elhárítását irányító katonai parancsnok vezetése alatt áll.

10. §.

(1) A tűzrendészet körében eljáró hatóságok hatáskörét, a tűzoltói szervezetet, a szervek feladatkörét, a tűzoltói képesítés kellékeit, a tűzoltói kiképzés és szolgálat szabályait, a tűzrendészeti felügyelőknek, valamint a tűzoltói szervezet tagjainak felügyeleti és fegyelmi szabályait és általában a tűzrendészetnek ebben a törvényben nem szabályozott részleteit a belügyminiszter az érdekelt miniszterekkel egyetértően rendeletben állapítja meg.

(2) A tűzrendészetnek ebben a törvényben és az (1) bekezdés alapján kiadott rendeletekben nem szabályozott kérdéseit a törvényhatóságok és a községek szabályrendelettel szabályozzák.

11. §.

Nagy- és kisközségekben a belügyminiszter rendelettel éjjeliőri szolgálat kötelezettségét állapíthatja meg és az éjjeli-

őri szolgálat megszervezésének főbb szabályait — különös figyelemmel a tűzvész elleni védekezés követelményeire — megállapíthatja; egyébként ezt a szolgálatot a községek szabályrendeletben szabályozzák.

12. §.

(1) A mezőgazd. termények közös szérún való elhelyezésének céljára szükséges ingatlan megszerzésére és meg nagyobbítására — amennyiben erre községi vagy városi tulajdonban levő alkalmas terület rendelkezésre nem áll — a községet és várost az 1881:XLII. törvényekben szabályozott kisajátítási jog illeti meg. A kisajátítást a belügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve engedélyezi.

(2) Tagosítás vagy már birtokrendezés alkalmával lehetőleg gondoskodni kell az előző bekezdésben meghatározott célra szükséges területnek a község részére való megszerzéséről.

„PYROSAN“

tűz ellen védő faimpregnáló
anyag. Gázvédelmi pincék ta- **szigetelése**
lajviz- és talajnedvesség elleni

Posnansky és Strelitz r.-t.
aszfalt-, fedéllemez- és
kátrányvegyitermék-gyár

Budapest, V., Zsitvay Leó-u. 13

Telefon: 122-829, 128-285.

Kivonat a m. kir. belügyminiszternek a tűzrendészet szabályozásáról szóló 180.000/1926. B. M. számú rendeletéből.

(A tűzrendészeti törvény végrehajtási utasítása.)

ELSŐ RÉSZ.

Általános rendelkezések.

I. FEJEZET.

A tűzrendészet általában.

4. §. Tűzrendészeti intézkedéseknél irányadó szempontok.

1. A tűzrendészet körébe tartozó vagy ezzel kapcsolatos hatósági intézkedéseket az egyes esetekben — a köz- és magángazdaság érdekeinek lehető kímélésével — a helyi viszonyoknak és az eltérő körülményeknek megfelelően kell megtenni. Különös figyelembe kell venni a környezetet, az egyes anyagok, illetőleg tárgyak tűzveszélyességének mértékét, valamint annak az épületnek szerkezetét, berendezését és rendeltetését, amelyre a tett intézkedés vonatkozik.

2. Tűzrendészeti intézkedéseknél a légi támadás ellen irányuló védekezés szempontjaira mindig különös figyelmet kell fordítani.

5. §. Tűzrendészeti szakértők meghallgatása.

1. Tűzrendészeti vagy tűzrendészeti vonatkozású ügyben döntés előtt az illetékes tűzrendészeti szakértőt mindig meg kell hallgatni, illetőleg a helyszíni szemlére mindig meg kell hívni.

2. Tűzrendészeti szakértők: az országos, kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő, a tűzoltó főparancsnok (tűzoltó parancsnok), illetőleg a részéről ebből a célból kijelölt tűzoltótiszt.

MÁSODIK RÉSZ.

Szervezet.

I. FEJEZET.

A tűzoltói intézmények.

10. §. A tűzoltóság fajai.

1. A tűzoltóság fajai:

a) Hivatásos tűzoltóság, amelynek szervezetét és szolgálati viszonyait — amennyiben a törvény vagy ez a rendelet nem rendelkezi — szabályrendeletben, személyi és dologi kiadásait költségvetésében a város, illetőleg község határozza meg;

b) Önkéntes tűzoltóság, amely a kormányhatóság részéről láttamozott alapszabályok szerint működik;

c) Köteles tűzoltóság, amelynek szervezetét ez a rendelet állapítja meg (21—23. §);

d) Magán tűzoltóság, amelyet mezőgazdasági és ipari üzem saját alkalmazottai közül elsősorban saját telepének tűzvédelme céljából szervez.

2. A tűzvédelmi szervezetek megállapításánál és az ilyen berendezések létesítésénél a légi támadás ellen irányuló védekezés követelményeire figyelemmel kell lenni. (T. 3. §. (1) bek.)

12. §. A tűzoltóság feladatköre.

4. Légítámadás veszélye esetében a veszélyeztetett város, illetőleg község tűzrendészeti szervezete — a veszély tartama alatti — a légítámadás elhárítását irányító katonai parancsnok vezetés alatt áll. (T. 3. §: (2) bek.) Ahol katonai parancsnok nincsen, ott a vezetés a légóltalmi parancsnokot

illeti meg. Az országos légvédelmi készütség egész ideje alatti a légitámadás veszély esetére fentebb megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni.

III. FEJEZET.

A tűzoltóság tagjainak kiképzése.

50. §. C) Kerületi tűzoltótanfolyamok.

1. Az önkéntes, köteles és magántűzoltóságok szakképzettségének emelése céljából kerületi tűzoltótanfolyamot kell tartani.

(4) A tanfolyam legalább három hétig tart, legalább 130 előadási órával.

(6) A tanfolyamok előadóit a hivatásos és okleveles tűzoltótisztek, tűzrendészeti felügyelők és hosszú gyakorlattal rendelkező önkéntes tűzoltótisztek közül a tanfolyam székhelyén illetékes kerületi tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után az országos tűzrendészeti felügyelő jelöli ki. A légvédelmi rész oktatására a honvédelmi miniszter jelöli ki az előadókat.

(7) A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;

b) testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;

c) feddhetetlen előéletű s nemzeti szempontból teljesen megbízható.

(8) *A kerületi tűzoltó tanfolyamra elsősorban a községek, vállalatok, uradalmak és intézmények által kiküldötteket, azután a fennmaradó helyekre az alkalmas önként jelentkezőket kell felvenni. Egy tanfolyamra ötvennél több hallgató nem vehető fel.*

(11) Az engedélyezett tanfolyamot — az érdekelt törvényhatóságok és a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hi-

vatalos lapjában — a tanfolyam parancsnoka hirdeti meg. A jelentkezésre legalább 14 napi határidőt kell kitűzni és közölni kell azt is, hogy a tanfolyamot csak akkor tartják meg, ha arra legalább 25 hallgató jelentkezik.

(12) A tanfolyamra felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokától írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező:

- a) születési anyakönyvi kivonatát;
- b) hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- c) hatósági orvosi bizonyítványát;
- d) legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;
- e) katonai szolgálatát és esetleges légvédelmi kiképzését igazoló okmányokat.

(13) Az a)–c) alatti okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra díjmentesen kell kiállítani.

(14) A tanfolyamra való felvétel kérdésében a tanfolyam parancsnoka végérvényesen határoz.

53. §. D) Törvényhatósági tűzoltótanfolyamok.

(1) Az önkéntes, köteles és magántűzoltóság altisztjei szakképzettségének emelése céljából — a kerületi tűzoltótanfolyamokon felül — törvényhatósági tűzoltótanfolyamot is kell tartani.

(4) A tanfolyam legalább egy hétig tart, legalább 48 előadási órával.

(6) A tanfolyam előadóit a hivatásos és okleveles tűzoltótisztek, tűzrendészeti felügyelők és hosszú gyakorlattal rendelkező önkéntes tűzoltótisztek közül az illetékes törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő javaslatára a kerületi tűzrendészeti felügyelő jelöli ki. A légvédelmi rész előadóit a honvédelmi miniszter jelöli ki.

(7) A törvényhatósági tűzoltótanfolyamra való felvétel kérdésében az 50. §. (7)—(14) bekezdésének, a tantervre vonatkozóan az 51. §. rendelkezéseit kell alkalmazni.

HARMADIK RÉSZ.

Megelőző tűzrendészet.

1. FEJEZET.

Általános óvintézkedések.

69. §. Tűzveszélyes anyagok és azok kezelése.

(1) Tűzveszélyes anyagot mindenkinek elővigyázatosan kell kezelnie s a vonatkozó külön rendelkezésekhez mindenkinek pontosan alkalmazkodnia kell.

(2) A tűzveszélyes anyagok:

a) *éghető szilárd anyag*: a faszén, kőszén, barnaszén, brikett, koks, tőzeg, kátránypapír, haszónfa; tűzifa; valamint ezek hulladéka;

b) *könnyen gyúló szilárd anyag*: a széna, szalma, nád, sás, szálas takarmány, kalászos termés, szárított fű, gyógyfű és ezek hulladéka; a kender, len, nyersgyapot, rongy, pamut, vatta, juta, gyalúforgács, papír;

c) *tűzveszélyes szilárd anyag*: nitrocellulozéból készült minden robbanóanyag (celluloid, film, műselyem), a foszfor és minden vegyülete, a dörzs- és biztonsági gyufa, a kén és kénvirág, a terpentín és a szalmiákszesz;

d) *tűzveszélyes és robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadék*: mindenfajta ásvány-, föld- és növényolaj, kátrány, valamint az említettek minden párlata (benzín, benzol, motalko) és terméke, mindenfajta aetherikus olaj és ilyenek párlata, mindenfajta szesz és az ezekből készített mindenfajta lakk és kence; aether, acetón; acetylén; dissous; szénkéneg, folyékony collodium, azok gőze és mindennemű terméke, valamint a felsorolt anyagok hozzáadásával készült mindenfajta festék és lakk;

e) *légnemű anyag (gőz, gáz)*: a világítógáz, acetylén, hidrogén, földgáz, mindenfajta gyúlékony gáz és a tűzveszélyes folyadékok robbanó gőze;

f) *robbanóanyagok*: mindenfajta robbantószer, valamint

minden salétromsav, pikrinsav és nitroglicerines vegyület, a puskapor, mindenfajta gyújtózsínór, gyutacs és gyújtókupak, végül mindenfajta lőszer és tűzijáték.

(3) Tilos együttesen raktározni olyan anyagokat, amelyek egymással érintkezve tűzveszélyt okozható vegyi hatást váltanak ki.

70. §. Tűzveszély keletkezésének elkerülése.

(1) Veszélyes és ezért kerülni kell:

a) Robbanógőzőket leadó, vagy lobbanó folyadékot tüzelesztés céljából tűzhelybe (kályha, takaréktűzhely) vagy tüzelőtérbe önteni;

b) tűzhely, füstlevezetőcső, kémény, gőzkazán közelében könnyen gyúló anyagot elhelyezni;

c) tűzveszélyes épület, üzem vagy raktár közelében tüzet rakni;

d) nyílt üzletben tűzveszélyes anyagot előállítani, vagy feldolgozni;

e) fiamegmunkáló helyiségben nyílt tüzet használni;

f) zárthelyi térben nyílt tüzelésű kályha, vagy világítás közelében benzinnel tisztítani;

g) olyan villamos berendezést, vagy készüléket létesíteni és fenntartani, mely a hatályban lévő szabványoknak és biztonsági szabályzatoknak nem felel meg;

h) hamut, parazsat, salakot, pernyét teljes eloltás és lehűtés nélkül éghető tartóba tenni, vagy a szabadba kiönteni;

i) lakóház padlásán könnyen gyúló és éghető anyagot tartani;

j) csomagolásra szolgáló szénát, szalmát, fagyapotot, vagy papírforgácsot laza állapotban nem tűzbiztos épületben elhelyezni, a csomagolóhelyiségben egy napi szükségletnél több anyagot, vagy a munka befejezése után a gyúlékony anyagot a munkahelyiségben tartani, a dohányzási tilalom alá eső helyiségben dohányozni.

72. §. Fásítás a tűz terjedésének megakadályozására.

(1) A tűz terjedésének megakadályozása céljából a légvédelmi követelményeknek megfelelően a községek utcáit és tereit fokozatosan (legkésőbb ennek a rendeletnek hatálybalépésétől számított öt év alatt) lombfákkal kell szegélyezni, illetőleg beültetni.

(2) A fákat a gyalogjáró, illetőleg a gyalogosok számára fenntartott úttestrésztől külső szélén, egymástól általában oly távolságra kell ültetni, hogy lombkoronájuk 6—8 év alatt összefüggő egészet alkosson. Ahol a terület nagysága lehetővé teszi, ott — a zavartalan közúti közlekedés biztosítása mellett — több sor fát is lehet ültetni.

74. §. Dohányzási tilalom.

(1) Épület tetőzetén és a padláson, csűrben, pajtában, szérűskertben, szérűn, továbbá minden más olyan helyen, vagy helyiségben, ahol tűzveszélyes anyagot tartanak, előállítanak, feldolgoznak, raktároznak, vagy szállítanak, egyáltalában nem; nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségben (épületben) pedig csak a tűzrendészeti hatóság által megállapított helyen szabad dohányozni. A dohányzási tilalmat a bejáratnál és a helyiségben jól láthatóan, jól olvasható betűkkel fel kell tüntetni.

II. FEJEZET.

Építkezés tűzrendészete.

76. §. Általános szabályok, építési engedély.

(1) Építkezésnél az építésügyről és az építésrendészet-ről, valamint a légvédelemről szóló külön jogszabályokban a tűzbiztos építkezésekre megállapított általános rendelkezéseken felül e rendelet rendelkezéseit is alkalmazni kell.

(2) E rendelet 76—125. §-aiban foglalt rendelkezéseket a rendelet hatályba lépésekor már fennálló épület, illetőleg

üzem tekintetében csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha ez a tűzveszély elhárítása érdekében mulhatatlanul szükséges.

(5) Gazdasági épületnek nem tűzbiztos anyagból építése csak akkor engedélyezhető, ha a gazdasági épület és más épület között kellő tűztávolság biztosítható, vagy ha a gyúlékony anyag megfelelően lángbiztossá van téve.

(6) Tetőfedő anyagul község, (város) belső területén nádat, szalmát, faszindelyt, vagy más könnyen gyúló vagy éghető anyagot a jelen rendelet hatálybalépése után épült házakon használni általában tilos, ilyen anyaggal fedett ház tetőjének könnyen gyúló, vagy éghető fedőanyaggal javítását csak abban az esetben szabad megengedni, ha a javítás a tető felénél nagyobb terjedelemre nem terjed ki. E szabály alól a tűzrendészeti hatóság a tűzrendészeti szakértő és a gazdasági felügyelő meghallgatásával kivételt tehet.

77. §. *Padlás tűzvédelme.*

(1) Lakóház padlásterén általában csak bútorok, bútor-darabok, a háztartásban nélkülözhetetlen és éghetetlen, vagy nehezen gyulladó tárgyak, üres ládák és kosarak helyezhetők el. Papír- és szövetneműek csak keményfaladákban, vagy szorosra húzott lángbiztos csomagolásban, legfeljebb oly mennyiségben tarthatók, hogy az országos légvédelmi készültség elrendelésével a padlástérről való eltávolításuk és más-hova elhelyezésük a legrövidebb idő alatt lehetséges legyen.

A 69. §. (2) bekezdésében felsorolt tűzveszélyes anyagok lakóház padlásterén általában nem tarthatók. Könnyen gyúló szilárd anyagot (69. §. (2) bekezdés *b*) pont nem lakás céljára szolgáló épület (épületrész) padlásterén csak abban az esetben szabad tartani, ha a raktározásra szolgáló helyet a padlás többi részétől, valamint a szomszédos hazaktól tűzfal választja el és használatban lévő kémény nincs a padlásterén átvezetve. Ha ilyen esetben a tűzfalon átjárónyílások alkalmazása elkerülhetetlen, akkor azokat önműködően csukódó, zárható, erős és tűzbiztos vasajtóval kell ellátni. A

területileg, illetőleg vegyesdandár légvédelmi parancsnokának megkeresésére a tűzrendészeti hatóságok egyes kijelölt városrészekben könnyen gyúló szilárd anyagok raktározását nem lakás céljára szolgáló épület (épületrész) padlásterében is megtilthatják.

(2) Padláson általában csak a padlótól számított 1.60 méter magasságig szabad raktározni. Ennél magasabb raktározás csak akkor megengedett, ha az valamely bútordarab, (pl. szekrény) méreteinél fogva elkerülhetetlen; ily tárgyat azonban úgy kell elhelyezni, hogy minden oldalról könnyen hozzáférhető legyen. Egyéb tárgyak is csak úgy helyezhetők el, hogy raktározásuk módja a könnyű hozzáférést ne akadályozza.

(3) A padlárészeknek 1 méternél nagyobb szintkülönbsége esetén magasabb részekben való raktározásához a tűzrendészeti hatóság engedélye szükséges. A különböző magasságú szakaszokat lépcsővel, vagy helyhez kötött létrával kell összekötni. A padlásterek bejárati ajtóit, valamint a megosztott padlásteret elválasztó tűzfalaiban lévő vasajtókat ön-működően csukódó szerkezettel kell ellátni és állandóan be-téve kell tartani.

(4) A tűzrendészeti hatóság elkerülhetetlen szükség esetén, különösen légvédelmi okokból elrendelheti:

a) a fedélszerkezet és a padlás minden farészeinek lángbiztossá tételét és lángbiztosan jókarban tartását;

b) a padlás osztófalainak (rekeszeinek) merev szövettű sodronyhálóból és az osztófalak ajtóinak lángbiztossá tett gyulalt faanyagból, vagy könnyen áttörhető más alkalmas anyagból készítését;

c) nagyobb határfokú kézi tűzoltókészülék és egyéb tűzoltófelszerelések tartását;

d) szükséges mennyiségű homoknak minden padláson tartását;

e) a padlástér üresen tartását vagy onnan az (1) bekezdésben fel nem sorolt anyagok, így különösen papíros, könyvek, ruha, vagy szövethulladékok eltávolítását.

XII. FEJEZET.

Mezőgazdasági terményeknek tüztől való megóvása.

126. §. Szálas mezőgazdasági terményeknek belső területre hordása, ott cséplése, tartása.

(1) Szálas mezőgazdasági terményt engedély nélkül a községnek csak olyan belső területére (belsőségére) szabad behordani, valamint ott csépelni, amely a legközelebbi lakóháztól vagy gazdasági épülettől (pl. magtár, kocsiszin, istálló) legalább 100 m., illetőleg 2000 keresztnél kisebb mennyiségű termény behordása esetén legalább 50 m távolságra van, a szomszéd asztagától, kazlától, boglyától, a csürétől, pajtájától pedig legalább 15 m távolságra fekszik. A távolságot a kérdéses belső területnek (szérűnek) az említett épületek, illetőleg a szomszéd asztaga felé legközelebb eső szélétől kell számítani.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett távolság nem tartható meg, a mezőgazdasági szálas terményeket csak a községségi előljáróság, városokban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság előzetes engedélyével szabad belsőségre hordani, ott csépelni s tartani. Az engedély csak akkor adható meg, ha 1000 keresztnél, illetőleg ennek megfelelő mennyiségnél kevesebb termény behordásáról van szó, a legközelebbi lakóháztól vagy gazdasági épülettől (magtár, kocsiszin, istálló) legalább 15 m tüztávolság tartható meg és a helyi tűzrendészeti viszonyok az engedély kiadását lehetővé teszik. (Pl. a szomszédos épületek eléggé tűzbiztosak, eséréppel, bádoggal vagy palával fedettek; egyfelől az asztagok, kazlak, boglyák és másfelől az épületek közt a tűz terjedésének megakadályozására alkalmas természetes biztosíték, így különösen fasor, gyümölcsöskert van.)

(3) Törvényhatósági jogú és megyei városban terményeknek cséplés céljából behordására csak a város külső területén levő belsőségre adható engedély. Az engedélyt az elsőfokú tűzrendészeti hatóság adja.

(4) Mezőgazdasági terményt lőporraktártól és robbanóanyaggyártótól legalább 300 m, vasúttól legalább 100 m, állami és törvényhatósági úttól legalább 10 m, utcától és szomszédos kerítéstől legalább 5 m távolságra kell elhelyezni.

(5) Az (1)—(4) bekezdésben foglalt rendelkezések ellenére összerakott gyúlékony anyagot a tulajdonos költségére városban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, községben a községi előljáróság — fellebbvitelre tekintet nélkül — alkalmas helyre hordathatja ki, ha a tulajdonos a hatóság felhívásának a kitűzött határidőben nem tesz eleget. A kihordás költségét nem fizetés esetében közadók módjára kell behajtani.

(6) A helyi viszonyoknak mérlegelése alapján a községi előljáróság, városokban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a tűzoltóparancsnok meghallgatása után állapítja meg és engedélyezi azt a szalma- vagy takarmánymennyiséget, amelyet az állatok etetése és aljazása céljából az udvaron vagy az udvaron levő fedett épületben tartani szabad. Egy heti szükségletet meg nem haladó szalma és takarmányneműek, valamint tűzbiztos csürben és pajtában tartott szalma és széna tekintetében ilyen engedélyre szükség nincs.

(7) A (2) és (3) bekezdésben említett engedély ugyanarra a belsőségre visszavonásig érvényes. Visszavonás esetén kívül új engedélyezési eljárásnak csak akkor van helye, ha a terménynek belsőségen elhelyezését az kéri, akinek erre még nem volt engedélye. Ha pedig engedélyes belsőségen a megállapított tűztávolság vagy egyéb engedélyezési feltételek tekintetében változás áll be (pl. fák kivágása, épületrész lebontása következtében), az engedélyes a belsőségen bekövetkezett változást a községi előljáróságnál, illetőleg az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnál a mezőgazdasági termények behordása előtt bejelenteni köteles. A tűzrendészeti hatóság ilyenkor a körülmények mérlegelésével határoz az engedély visszavonásáról vagy új engedélyfeltételek megállapításáról.

(8) Az e szakasz szerint szükséges engedélyt kis- és nagyközségben a községi előljáróságnál, városban az első-

fokú tűzrendészeti hatóságnál évenként, legkésőbb április hó 15-ig kell kérni. A hatóság a kérés teljesíthetősége tekintetében — a légvédelmi szempontok figyelembevételével — soronkívül köteles határozni.

(9) Az alispán — a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával — az (1) és (2) bekezdésében megállapított tüztávolságokat — megfelelő óvintézkedések elrendelése mellett — felére csökkentheti s a mezőgazdasági terményeknek a község belső területére hordását, ott cséplését és tartását engedélyezheti abban az esetben, ha a községben az (1) és (2) bekezdésben meghatározott tüztávolságok a különleges helyi viszonyok miatt (pl. a község árterében, szűk völgyben fekszik; belső területe sűrűn beépített vagy kis telkekre osztott) nem tarthatók be s a mezőgazdasági termények a községen kívül sem helyezhetők el. Ilyen esetben az alispán a tűzbiztonság fokozása érdekében különleges rendelkezéseket is tehet (pl. az egyébként megkövetelhetőnél nagyobb mennyiségű tűzoltószer tartását vagy nagyobb létszámú tűzoltóság vagy tűzoltói készenlét alkalmazását rendelheti el.

127. §. Lábon álló vagy learatott terményben mozdonyokra által okozható tűzkár megelőzése.

(1) Vasút mentén a mezőgazdasági termények learatását, ha a termés egyenlően beérett, a vasúthoz legközelebb eső ingatlanrészen kell megkezdeni.

(2) A learatott terményt a vasútvonal mentén a sinektől minél távolabb, de legalább 100 m távolságban kell őszszerezni. Az a termelő, akinek birtokán a termény ily távolságban — a terület keskenysége miatt — nem helyezhető el, terményét onnan a legrövidebb idő alatt köteles elhordani.

(3) Nagyobb pályaudvarok körül a learatott terményeket csak laza elhelyezésében és az első (be- és kijárat) váltóktól számított 400 m sugarú körön kívül szabad lerakni.

Ha ez nem lehetséges, a naponkint learatott mennyiséget aznap estig el kell hordani.

(4) Aratáskor köteles a pályamenti gazdaközönség a tartót a vasút mentén legalább 100 m, a (3) bekezdésben említett pályaudvarok körül pedig legalább 400 m szélességben az aratók nyomában haladéktalanul feltisztíttatni (felgereblyéztetni, kapartatni) és az első kereszt- (boglya-) sortól 5—10 m távolságban a vasúti töltés felől legalább 3 m széles védőszántást létesíteni. Az egyes birtokrészek védőszántásainak egyvonalba kell esniök, mert a lépcsőzetes védőszántások a futó tűz ellen nem nyújtanak védelmet.

128. §. Közös szérű létesítése, a terményeknek a határban lévő ingatlanon elhelyezése.

(1) Aki terményeit nem hordhatja belsősegre (126. §.) az azokat csak közös szérűn vagy a határban lévő ingatlanán helyezheti el, csépelheti ki és tarthatja.

(2) Közös szérűt olyan községben vagy városban kell létesíteni, ahol a mezőgazdasági termények a helyi tűzrendészeti viszonyok miatt sem belsősegesen, sem a határban lévő ingatlanon nem helyezhetők el. Közös szérűt közterületen vagy magánosok által e célra felajánlott magánterületen lehet létesíteni.

(3) A mezőgazdasági termények közös szérűn való elhelyezésének céljára szükséges ingatlan megszervezésére és megnagyobbítására — amennyiben erre községi vagy városi tulajdonban lévő alkalmas terület rendelkezésre nem áll — a községet és a várost az 1881:XLII. törvénycikkben szabályozott kisajátítási jog illeti meg. A kisajátítást a belügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértően engedélyezi. (T. 12. §. (1) bek.)

(4) Tagosítás vagy más birtokrendezés alkalmával lehetőleg gondoskodni kell az előző bekezdésben meghatározott célra szükséges területnek a község (város) részére megszerzéséről. (T. 12. §. (2) bek.)

(5) Közös szérű céljára csak légvédelmi és tűzrendészeti szempontból alkalmas területet szabad igénybevenni. Az ily irányú kérelmeket minden év június hó 15-ig kell az elsőfokú tűzrendészeti hatósághoz benyújtani.

(6) Ha a légvédelmi szempontok megkívánják vagy ezt a mezőgazdasági termények mennyisége indokolja — lehetőleg a község (város) különböző részein — több közös szérút kell kijelölni.

(7) A közös szérút kizárólag erre a célra szabad használni. A rakodó területről a behordás megkezdése előtt mindenféle tűzveszélyes anyagot (pl. előző évi szalmát, kukoricaszárat, rőzsét) lehetőleg el kell távolítani.

(8) A közös szérút őrizni kell. Az őrzés módját és költségeinek felosztását a közös szérút kijelölő véghatározatban kell méltányosan megállapítani.

(9) A közös szérű kijelölésénél a tűztávolságok megtartására, de főként arra kell figyelemmel lenni, hogy a szérű az épületektől és a vasúti sínektől legalább 100 m távolságban legyen. A szérűn az asztagokat (kazlakat, boglyákat) úgy kell elhelyezni, hogy az uralkodó szél irányába azok szélessége és ne hosszúsága jusson és hogy tűz esetén az uralkodó szél a szikrákat ne a község felé vigye.

(10) A közös szérűn, ha annak nincs leküzdhetetlen akadály, a község (város) költségén több bővizű kutat kell létesíteni. A kutakat az élet- és vagyonbiztonság, valamint a víznek hulladéktól megóvása végett megfelelően be kell fedni.

(11) A közös szérút és útjainak szélét lombdús élőfákkal kell beültetni, a közös rakodót pedig vízzel telt mély árokkal körül kell keríteni. Ha a közelben patak vagy esatorna van, lehetőleg ennek vizét kell a szérűskertet körülvevő árokba vezetni.

(12) Minden gazda köteles gondoskodni arról, hogy terményeinek behordása alatt terményei mellett állandóan víz-

zel telt kád vagy hordó és ugyancsak vízzel telt legalább két veder, valamint egy csáklya álljon rendelkezésre.

(13) A közös szérún állandóan megfelelő számú takaróponyvát, ásót, kapát és gereblyét is kell készenlétben tartani.

(14) Közös szérúk minden egész holdnyi (1600 négyszögöl) területét 30 m, ezenfelül minden félholdnyi területét 15 m széles tűzúttal kell a rakodó többi részétől minden oldal felől elválasztani. Az egyes asztagok, kazlak, boglyák között legalább 4 m széles utat kell hagyni. Az asztagok és kazlak hosszúsága a 20 m-t, szélessége a 10 m-t, magassága a 8 m-t nem haladhatja meg. A tűzutakat minden időben teljesen szabadon és tisztán kell tartani. Az ott lekaszált fűvet, gáz a közös rakodóról azonnal ki kell vinni.

129. §. Tűzbiztonsági intézkedések a behordás és cséplés tartama alatt.

(1) A szérúskertbe szükségtelenül bemenni vagy ott dohányozni, nyílt lángot használni vagy tüzet gyújtani nem szabad. A szérúskert bejáratánál és a szérúskertben jól látható helyen erre a tilalomra figyelmeztető táblát kell elhelyezni.

(2) Főzés céljából tüzet rakni vagy dohányozni csak a szérúskert vagy beérett gabonatóblák szélétől 100 m távolságban, erre kijelölt helyen szabad. A főzés befejezte után a tüzet azonnal el kell oltani és vízzel gondosan le kell önteni, a szivar- és cigarettavéget pedig el kell taposni.

(3) A szérúskert határvonalától számított 50 m távolságon belül asztagot vagy kazlat elhelyezni vagy csépelni nem szabad.

(4) Csépelni csak virradattól szürkületig szabad. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság azonban a cséplést — a szükséges előfeltételek mellett — villamosvilágításnál is engedélyezheti, ha ez tűzveszély szempontjából nem kifogásolható. Erősebb szél idején a cséplőgép működése szüneteljen.

(5) Gőzgépet és nem villamosenergiával hajtott motort

úgy kell felállítani a cséplésnél, hogy az az asztag mellé ne kerüljön. A hajtó és hajtott kerekek között legalább 8—12 m távolságnak kell lennie. Villamosenergiával hajtott motor alkalmazása esetén a villamosmotort — az indító és biztosító berendezés kivételével — zárt öntöttvas házban kell elhelyezni.

(6) Robbanómotort cséplésre csak akkor szabad használni, ha kipuffogója megfelelő biztonsági edénnyel van felszerelve s a motor adagoló tartályába az üzemanyag a hordóból robbanást gátló szerkezettel összekötött csővezetéken szivattyúval szívható.

(7) A motor közelében üzemanyagot (olajat) csak robbanást gátló szerkezettel ellátott hordóban vagy edényben és csupán egy-egy munkanapra szükséges mennyiségben szabad tartani. A többi készletet jól zárható vashordóban, a géptől és a kazlaktól távol, elkülönítve, a nap heve ellen védett, jól szellőztethető, világos és tűzbiztos kamrában, a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására vonatkozó szabályoknak megfelelően kell elhelyezni.

(8) Gőzgéppel általában csak nem lakott területen szabad csépelni. A tűzrendészeti hatóság azonban — a helyi viszonyoknak megfelelő óvintézkedések mellett — a belsősegen a cséplést is megengedheti, ha a szomszédos puhafedésű épületektől legalább 50 m tűztávlat megtartható.

(9) Cséplésre csak olyan gőzgépet szabad használni, melynek teljesen zárt tűzszekréténye, a kémény belsejébe beépített kifogástalan szikrafogója és olyan hamuládája van, amely vízzel vagy gőzzel elárasztható és amelyben a kihulló parázs, hamu és salak azonnal eloltható.

(10) A tűzoltóparancsnok — szükség esetén gépszakértő bevonásával — a gőzcséplőgép tüzelő és szikrafogó szerkezetét cséplés előtt megvizsgálja abból a szempontból, hogy az említett tűzbiztonsági követelményeknek megfelel-e. Ha hiányt állapít meg, erről a tűzrendészeti hatóságnak jelentést tesz.

(11) A gőzkazánt közös szórún szalmával fűteni általában tilos. Kivételesen indokolt esetben azonban a községi előljáráóság — a járási tűzrendészeti felügyelő véleményének meghallgatása után — évenként engedélyt adhat a szalmával való tüzelésre. A napi munka befejezése után a hamut vízzel le kell locsolni.

(12) Belsősegen cséplőgép mellett kellő mennyiségű vízkészletet, gőzlokomobiloknál ezenfelül legalább egy drb targonca fecskendő, 3 drb 16 négyzetméter nagyságú ponyvát, 3 vedret, 3 jó szikraesapót és minden cséplőgép mellett az elsősegély nyújtáshoz mentőszekrényt kell tartani. A fecskendő tartányának állandóan vízzel teltnék kell lennie.

(13) Az (1)—(12) bekezdésbea megállapított rendelkezések meg nem tartása esetén a községi előljáráóság (polgármester) megfelelő határidő kitűzésével felhívja az érdekelteket az említett rendelkezések megtartására. Az adott határidő elmulasztása esetén a cséplés folytatását a hiányok pótlásáig meg kell tiltani.

(14) Az (1)—(11) bekezdésben megállapított tűzrendészeti óvintézkedésekhez akkor is alkalmazkodni kell, ha több tulajdonos mezőgazdasági terményeit, a határban lévő egyetlen ingatlanon hordja össze és csépli ki.

XIII. FEJEZET.

A vízszerzés.

130. §. Közkutak.

(1) A községi előljáráóság, városokban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, gondoskodik arról, hogy tüzoltás céljára a község (város) területén célszerűen elosztott, megfelelő mennyiségű vízkészlet álljon rendelkezésre.

(2) Ahol vízvezeték nincs, ott — a tűzrendészeti szakértők meghallgatásával — meghatározott helyeken akadálytalanul megközelíthető, legalább 150 cm átmérőjű fedett közkutakat kell készíteni. A kútkávak alsó részén a fecskendő

szívótömlőjének és szűrőjének lebocsátására alkalmas, reteszszel elzárható nyílást kell hagyni. A közkutakat a vízfordó lajtok közvetlen töltésére alkalmas vízemelő szerkezettel (pl. szívó-nyomó mű, láncos emelő szerkezet) kell ellátni; a csatlakozócső végén országosan egységes csavarmenetet kell alkalmazni. (139. §. (1) bekezdés).

131. §. Kutak a belső telken.

(1) Olyan községben (városban), ahol vízvezeték nincs, az épületek puhafedésűek és a talajvíz rendes állása 6 méternél nem mélyebb, lehetőleg minden beépített belső telken legalább 1 méter átmérőjű kutat kell létesíteni. Ezenfelül minden háznál csukható és szállítható hordóban legalább 200 liter vizet kell tartani, még abban az esetben is, ha kút van a belsőségben.

(2) Szomszédos telkek tulajdonosai közös kutat vagy ezt pótló vízmedencét is létesíthetnek. A vízmedencének legalább 20 köbméter űrtartamúnak kell lennie.

132. §. Gyár, ipartelep, malom, uradalom vízkészlete.

A tűzrendészeti hatóság, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság nagyobb és különálló major, tanya, uradalom, továbbá gyár, malom, ipartelep vagy műhely tulajdonosát, vagy az ilyenekkel egyébként rendelkezésre jogosultat arra kötelezheti, hogy az egyes munkahelyiségekben tűzoltásra is azonnal igénybe vehető megfelelő vízkészletet tartson. Szükség esetén víztartály felállítása is elrendelhető. Ebben az esetben a víztartályokat a telep vízforrásával (pl. artézikut) úgy kell összekapcsolni, hogy tűz esetén valamennyi vízforrás vízszolgáltatása a víztároló helyre összpontosítható, illetőleg elvezethető legyen.

133. §. Patak, folyó, tó vize tűzoltásra felhasználhatóságának biztosítása.

(1) Tűzoltás céljára alkalmas vizű patak, folyó vagy tó

partján tűzoltószerek, lajtok akadálytalan közlekedésére is alkalmas lejárókat kell a hatóság által e célra kijelölt helyeken létesíteni.

(2) A tűzrendészeti hatóság csekélyebb vizű vagy nem állandó jellegű folyóvíz medrében a szükséghez képest megfelelő számú vízgyűjtő betonmedence építését és annak vízfogó zsilippel ellátását rendelheti el. Az elrendelés a vízjogi engedélyező hatóság engedélyét nem pótolja.

134. §. *Vízmedencék létesítése.*

Ahol a talajviszonyok miatt nem lehet kutat ásni, vagy a kút vize tűzoltás céljára bármely okból nem használható, ott a tűzrendészeti hatóság a háztetőkről lefolyó esővíz felfogására, vagy az artézi, esetleg egyéb kutakból való megtöltésére, legfeljebb 4—500 méter sugarú körzetekben, földalatti betonvízmedencék vagy ciszternák létesítését rendelheti el. A betonvízmedencék, ciszternák létesítése a község (város) kötelessége. Az ilyen medence vagy ciszterna vizét elpárologás és elposványosodás ellen megfelelően védeni kell. A vízgyűjtő medencének lehetőleg állandóan vízzel teltenek kell lennie. A medencének szükség szerint, de évenként legalább egyszeri kitisztításáról a községi előljáróság (polgármester) gondoskodik. Az elrendelés a vízjogi engedélyező hatóság engedélyét nem pótolja.

135. §. *Tűzcsapok szerelése.*

(1) Vízvezetékkel ellátott községben és városban tűzoltás céljára elsősorban a vízvezeték vizét kell felhasználni. A községi előljáróság, városokban a tűzrendészeti hatóság ebből a célból a község vagy város lakott területén lehetőleg száz méterenként tűzcsapot szerel fel. A földalatti tűzcsapok helyét az épület falán vagy külön oszlopon kell megjelölni.

(2) Ha a vízvezeték vize tűzoltás céljára bármily okból nem használható fel, akkor a 130—131., 133—134. §-okban foglaltak értelmében kell eljárni.

136. §. *Magánhasználatú kút (medence, hordó) vízének tűzoltásra rendelkezésre bocsátása.*

Az ingatlan tulajdonosa vagy az, aki az ingatlannal egyébként rendelkezni jogosult, az ingatlanán lévő kút, medence vagy hordó vizét tűzoltás céljára rendelkezésre bocsátani, a hordóban tartott vizet pedig — a hatóság felhívására a rendelkezésre álló jároművön (szekér, kocsí, taliga) a tűzszínhelyére szállítani köteles.

XV. FEJEZET.

A tűzoltó és mentőeszközök és szerek beszerzése.

138. §. *A tűzoltószerek mennyisége.*

(1) Ötven lakóháznál kevesebből álló valamennyi községben, valamint azokon az összeépített tanyákon és pusztákon, amelyeken 20-nál több család lakik, készenlétben kell tartani legalább 1 darab 100 mm-es hengerbőségű, kéthengerű, országosan egységes szívó-nyomó fecskendőt, 100 méter nyomótömlőt, 8 méter szívótömlőt, legalább 1 darab 500 literes víz-hordó kocsit, legalább 4 méter hosszú nyéllal, 1 darab csákyát, 2 ásót, 2 lapátot, 2 vasvillát, 1 darab petróleumos fáklyát vagy zártlámpást, 1 darab fejszét, 1 rézkürtöt, 2 vedret és egy 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

(2) Legalább ötven, de háromszáznál kevesebb lakóházból álló valamennyi községben készenlétben kell tartani legalább egy 100 mm-es hengerbőségű országosan egységes olyan szívó-nyomó fecskendőt, amely percenként 100 löketnél legalább 160 liter víz szállítóképességű és amelynek sugártávja 26 méter, szelepszervezete pedig könnyen és gyorsan hozzáférhető. Ezt a fecskendőt fel kell szerelni 15—20 m-es egységes csavarpárral bekötött darabokból, legalább 160 méter nyomótömlővel, 4 darab egyenként 2 méter hosszú szívótömlővel, 2 sugáresővel, 1 sugárosztóval, olajozóval, fakalapáccsal, valamint a szükséges csavarkulcsokkal; ezenfelül készenlétben és jó karban kell tartani legalább 2 darab 5 hektoliter

ürtartalmú vízhordókocsit, hozzá 1 darab 1 hektoliter ürtartalmú kádat, 2 készlet három részből álló 6 méter hosszú összerakható létrát, a legmagasabb épület ereszéig érő 1 darab létrát, 2 darab hosszúnyelű csákyát, 2 fejszét, 2 vasvillát, 2 csákányt, 2 kalapácsot, 2 ásót, 2 lapátot, 2 véskürtöt, 2 petróleumkályhát vagy zárt lámpát, 6 vedret és 2 darab egyenként 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

(3) Legalább háromszáz, de hétszáznál kevesebb lakóházból álló valamennyi községben a (2) bekezdésben felsorolt tűzoltószereken és eszközökön felül készenlétkben kell tartani még egy (tehát összesen 2), az előző bekezdésben meghatározott felszereléssel ellátott országosan egységes szívó-nyomó fecskendőt, tartozékaival és egy sugárkapcsolóval és még 1 darab 20 négyzetméter nagyságú, tehát 3 darab takaróponyvát, még egy, tehát összesen 3 darab vízhordókocsit, végül egy támasztórudat, a község legmagasabb házának tetőzetéig felérő kihúzás létrát.

(4) Legalább hétszáz, de ezernél kevesebb lakóházból álló valamennyi községben készenlétkben kell tartani a (2) és (3) bekezdésben felsorolt tűzoltószereken és eszközökön felül még egy, 6 légkörnyomás mellett 400 percliter teljesítményű teljesen felszerelt kis motoros fecskendőt, 500 méter kendertömlővel ellátva, minden fecskendőhöz 1—1, összesen tehát 4 vízhordókocsit, 2—2 vedret és még egy negyedik takaróponyvát. Ez a rendelkezés nem vonatkozik olyan községre, melynek legalább 3 légkörnyomású vízvezetéke van, vagy amelyben az e bekezdésben megkívánt bekezdéseket a helyi viszonyok egyébként nem teszik szükségessé. A (2) és (3) bekezdésben meghatározott felszerelést az ilyen községekben is készenlétkben kell tartani.

141. §. Háznál tartandó tűzoltó eszközök.

Községben (tanyán, uradalomban) minden háznál könnyen hozzáférhető helyen, legalább egy tetőig érő létrát, egy tűzhorgot és egy szikracsapót kell tartani. A padlásokon tar-

tandó tűzoltóeszközökre vonatkozóan a légvédelmi rendelkezések irányadók.

NEGYEDIK RÉSZ.

Mentő tűzrendészet.

II. FEJEZET.

A tűz tartamára vonatkozó rendelkezések.

150. §. A tűzoltóság munkájának támogatása.

(1) A tűzoltóságot a kitört tűz eloltására irányuló munkájában bármi módon (pl. tűz közelében ácsorgással) akadályozni tilos.

(2) Veszélyben forgó épület vagy helyiség tulajdonosa, ennek a helyszínen lévő megbízottja vagy alkalmazottja (gondnok, házfelügyelő), továbbá mindenki más, aki az ingatlanal rendelkezni jogosult (bérlő, haszonbérlő, haszonélvező) a tűzoltóság részére minden felvilágosítást megadni, az ingatlanon lévő bármelyik helyiséget a vezénylő tűzoltó-tiszt kívánságára kinyitni köteles.

(3) Veszélyben forgó épülettel szomszédos épület tulajdonosa köteles ezt az épületet vagy az emellett az ingatlanon lévő kazalt a tűzoltás vezetőjének (149. §.) felhívására vizes ponyvával letakarni, állandóan locsolni, a padlásajtót bezárni és a tűz terjedésének megakadályozására alkalmas minden más óvintézkedést is megtenni. Ha pedig a tűz ennek ellenére átterjedne az ingatlanra, vagy ebben lévő ingóságokra, erről a tűzoltóság vezetőjét késedelem nélkül értesíteni köteles. Ugyanezek a kötelezettségek a szomszédos épület tekintetében a tulajdonos megbízottját vagy az épülettel tulajdonoson kívül rendelkezni jogosultat is terhelik.

(4) Tűzvész esetén a hivatásos és önkéntes tűzoltóságot a köteles- és magántűzoltóságot a legmesszebbmenő támogatásban kötelesek részesíteni.

Papp J. Ottó: „Légoltalmi Kézikönyv”,
7. sz. táblázat.

Emlékeztető!

Az óvóhely előterében
kifüggeszteni!

MAGATARTÁS

az óvóhely előterében.

Az előtér és óvóhely ajtaját egyszerre nyitni nem szabad!

Gázfertőzött vesse le fertőzött ruháit és tegye azokat az e célra rendelkezésre álló ládába, mosakodjék meg és vegyen tartalék ruházatot magára. Az óvóhelyre csak az óvóhely parancsnokának engedélyével léphet, aki a fertőtlenítést ellenőrzi.

Gáz- vagy egyéb sérülés esetén az óvóhely parancsnoka a mentőjárárt értesíti, amely az illetőnek elsősegélyt nyújt.

Az előtérben minél rövidebb ideig tartózkodjunk és ne vigyünk rémhíreket az óvóhelyre!

Papp J. Ottó: „Légoltalmi Kézikönyv“.
8. sz. táblázat.

Emlékeztető!

Az óvóhely belsőterében és
lehetőleg minden lakásban
kifüggeszteni!

MAGATARTÁS az óvóhely belsőterében.

Az óvóhelyen tartózkodók mindegyike a benntartózkodás ideje alatt feltétlen engedelmességgel tartozik az óvóhely parancsnokának.

Az udvariasság, jónevelés és szolgálatkészség fokozott mértékben érvényesüljön.

Kényelmi elsőbbség a gyermek és karonhordó anyák, az áldott állapotban lévő asszonyt, beteget, nyomorékokat, nőket és csak utolsó sorban a jóerőben lévőket illeti. Ezeknek adjuk át felszólítás nélkül is az ülő vagy fekvő alkalmatosságokat.

Jó kedély és könnyű elfoglaltság kívánatosabb a vészes idegölő csendnél!

Gyermekek találjanak kevés beszéddel járó játéksze-
reikkel szórakozást.

Felnőttek ugyanígy (sakk, malomjáték).

Nők kössenek vagy horgoljanak, *kevés beszéd mellett!*

Megfelelően világított óvóhelyen (zseblámpa mellett) ol-
vassunk!

Tartsuk szem előtt, hogy a megfelelően előkészített óvó-
helyen lévők biztonságban vannak és közülük egyik sem

tud többet a kinti helyzetről, mint a másik.

Aki légítámadás alatt jön az óvóhelyre, örüljön biztonságának és ne igyekezzen *szájhős* lenni, mert ő sem tud semmit!

Dohányozni, gyufát gyújtani, egyáltalában nyílt lángot égetni tilos!

A dohányzás rontja a levegőt, nyílt láng fogyasztja a légzéshez szükséges oxigént, tehát megrövidíti a benn-tartózkodás időtartamát.

Bombaokozta földrengésnél *szaglás* által állapítsuk meg, hogy nem áramlik-e az óvóhelyre hargáz. *Látás* által vizsgáljuk, hogy hol keletkeztek esetleg repedések vagy nyílások!

Ha gyógyszer, mustár, torma, rothadt gyümölcs, dohos széniszagot érzünk: *gázálarcot fel!* Ilyen hiányában nedves, esetleg sós vízbe mártott zsebkendőt tartsunk orrunk és szánk elé! Az óvóhely falán keletkezett réseket (nyílásokat) azonnal tömítsük. Az óvóhely csak a ház légoltalmi parancsnok jelére hagyható el, illetve ürítendő ki. A benn-tartózkodók, minden tetszés vagy nemtetszés nyilatkoztatás nélkül — nyugodtan, — *tülekedés* nélkül kivonulnak az óvóhelyről és felmennek lakásaikba.

Óvóhely kijáratok beomlása esetében:

Az óvóhelyen e célra előkészített szerszámokkal az óvóhely parancsnokának utasításai szerint, a kibontási munkát azonnal megkezdeni! Gondoljunk arra, hogy kintről is ugyanez történik és gyorsabban érünk a szabadba!

Uj szabadalom

a Kiss-Pártos féle

„Padlásör“

tűzjelzőkészülék

A hatásági követelményeknek mindenben megfelel! ÖN MŰKÖDŐ megbízható, tartós, olcsó, felszerelése, karbantartása egyszerű!

Elektromos áram nélkül működik!

A keletkező tüzet azonnal jelzi, így a háztűzoltóság kötelező padlásörtségét helyettesíti.

Békében is hasznos!

Szakszerű felvilágosítással díjmentesen készséggel szolgál:

Pártos és Társa

Feszmérő-, hőmérő-, műszergyára

Kispest, Üllői-ut 78. Tel: 146-859

A háztűzoltók testi épségét és idegeit kiméli, ha a „Padlásört“ felszerelteti!

MOVE

Légoltalmi és felszerelési

==== K.F.T. ====

VI., PODMANICZKY-UTCA 45. SZ.

TÁVBESZÉLŐ: 110-480

Dräger-

rendszerű tüdő automatikus vezérlésű
oxigén és önmentő készülékek

Dräger-

rendszerű óvóhely légtisztítók.
Óvóhely gázbiztos acél ajtók.
Mindennemű légoltalmi személyi- és
szakfelszerelések.
Légoltalmi oktatáshoz szükséges anya-
gok és felszerelések

Minimax kézitüzoltó
készülékek

Magyar Minimax Rt.

Budapest, VI. Rózsa-u. 85. Telefon; 123-731

Szénsavas — vegyi oldattal, — vegyi és léghab-
bal, porral — gázzal, — hóval oltó készülékek
valamint nagyteljesítményű habfejlesztő
generátorok.

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84709961

Gáz- és
szilánkbiztos
acélajtók

Óvóhelyberendezések

Kollerich Pál és Fiai Rt.

**Budapest, IV.,
Ferenc József-rakpart 21.**

„DRÄGER“ oxigénes önmentők

„DRÄGER“ GÁZÁLARCOK mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek

„DRÄGER“ óvóhely-légtisztítók

„DRÄGER“ gázvédő ruhák hólyaghuzó-gázok ellen

„DRÄGER“ oxigénes belélegző-készülékek

„DRÄGER“ SCHRÖTER-féle gázkémlő készülékek

„DRÄGER“ fertőtlenítő készülékek gázálarchoz és oxigénes önmentőkhöz

Klór-mész-szóró targoncák

Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és ablakok

Gyártja:

**Vadásztöltény-, gyutacs- és fém-
árugyár Rt.**

gázvédelmi osztálya

Budapest, V., Mérleg-utca 3. sz.

Telefon: 18-38-20.